

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Сергей Лукьяненко
ПОСЛЕДНИЙ ДОЗОР

Copyright © Sergey Lukianenko, 2006
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-656-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Sergej Lukjanjenko

POSLEDNJA STRAŽA

Prevela Vesna Kecman

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

Mojoj ženi Sonji i sinu Temi, s ljubavlju.

- AUTOR

Priloženi tekst prihvatljiv
je strani Svetla.

- NOĆNA STRAŽA

Priloženi tekst prihvatljiv
je strani Tame.

- DNEVNA STRAŽA

DEO PRVI

ZAJEDNIČKA STVAR

PROLOG

Ljera je gledala u Viktora i smejala se. U svakom muškarcu, čak i u odraslom, živi dečak. Viktoru je bilo dvadeset pet godina i on je, naravno, bio odrastao. Valerija je bila spremna da to potvrdi sa svom uverenošću zaljubljene devetnaestogodišnjakinje.

– Tamnice – rekla je na uho Viktoru. – Tamnice i zmajevi! Buuu!

Vitja je frknuo. Sedeli su u prostoriji koja bi bila strašno prljava da nije tako mračna. Naokolo su se gurala uzbuđena deca, a odrasli zbunjeno smeškali. Na sceni oslikanoj mističnim simbolima kreveljio se momak s licem belim od šminke i crnim plaštom koji je lepršao. Odozdo ga je osvetljavalo nekoliko tamnocrvenih lampica.

– Sad ćete se susresti sa užasom! – otegnuto je vikao momak. – Aaa! Bua-ha-ha! Uplašim se i od same pomisli na ono što ćete videti!

Izgovor mu je bio vrlo jasan i artikulisan, kakav biva samo kod studenata glume. Čak je i Ljera, koja je loše znala engleski jezik, razumela svaku reč.

– Dopale su mi se tamnice u Budimpešti – šaputala je Viktoru.
– Tamo su stara podzemlja realna... veoma su zanimljiva. A ovo je samo velika kuća strave i užasa.

Viktor je klimnuo kao krivac. Rekao je:

– Zato je prohladno.

Septembar u Edinburgu bio je neočekivano topao. Vitja i Ljera proveli su jutro u kraljevskom zamku, centru turističkog hodočašća. Nešto su prezalogajili i popili po kriglu piva u jednom od bezbrojnih pabova. I evo, našli su gde će se sakriti od podnevnog sunca...

– Još se niste predomislili? – vikao je glumac u crnom plaštu.

Iza Ljerinih leđa čuo se tihi plač. Okrenula se i s čuđenjem videla da to plače već odrasla šesnaestogodišnja devojka koja je kraj njih stajala s majkom i malim bratom. Odnekud iz tame, pojavilo se pomoćno osoblje i brzo izvelo celu porodicu.

– Eto, to je drugo lice evropskog blagostanja – poučno je rekao Vitja. – U Rusiji se odrasla devojka nikada ne bi uplašila kuće straha? Isuviše dobar život napravio je od njih ljude koji se plaše svakakvih gluposti...

Ljera se namrštila. Viktorov otac bio je političar. Ne mnogo uticajan, ali veoma patriotski usmeren, pa je uvek i svuda dokazivao štetnost zapadne kulture. Inače, to mu uopšte nije smetalo da sina pošalje da studira na Edinburškom univerzitetu.

Iako je deset meseci godišnje provodio van granica otadžbine, i Viktor je uporno ponavljao očevu retoriku. Toliki patriota, kao što je on, u Rusiji nije mogao da se nađe. To je Ljeri delimično bilo smešno, ali pomalo ju je i ljutilo.

Na sreću, uvodni deo se završio i počelo je lagano kretanje Škotskim tamnicama. Ispod mosta u blizini železničke stanice, u turobnim betonskim katakombama, preduzimljivi ljudi ogradili su male ćumeze. Stavili su mutne sijalice i sve ukrasili starim krpama i sintetičkom paučinom. Na zidove su okačili portrete manijaka i ubica koji su vršljali Edinburgom tokom njegove duge istorije. I time su zabavljali decu.

– Ovo je španska čizma! – zavijajući je saopštavala devojka u dronjcima, njihov vodič u sledećoj sobi. – Užasna sprava za mučenje!

Deca su vrištala od uzbuđenja. Odrasli su se zbunjeno zagledali, kao da ih je neko zatekao kako prave mehuriće od sapunice ili da se igraju lutkama. Da im ne bi bilo dosadno dok su vodiči brbljali, Ljera i Viktor su zaostali na začelju i ljubili se. Bili su zajedno već pola godine. Oboje je progonio neobični osećaj da će ta priča za njih postati nešto posebno.

– Sada ćemo proći kroz lavirint ogledala! – saopštio je vodič.

Ma kako čudno bilo, to se pokazalo zaista zanimljivim. Ljera je uvek mislila da ljudi preuveličavaju kad lavirint ogledala opisuju kao nešto gde se čovek lako može izgubiti i iz sve snage naleteti čelom u staklo. Kako može da se desi da neko ne vidi gde je ogledalo, a gde prolaz?

Ispostavilo se da je moguće. Ispostavilo se čak i da je to veoma lako. Smejući se, gurali su se uz hladne površine ogledala i pipali rukama, lutajući u bučnom ljudskom kolu koje se iz šačice iznenada pretvorilo u gomilu. U jednom trenutku, Viktor je nekome mahnuo rukom, kao poziv, a kad su ipak izašli iz lavirinta (i vrata su bila lukavo zamaskirana iza ogledala), dugo se osvrtao.

– Koga tražiš? – pitala ga je Ljera.

– A? Ma glupost – nasmejao se Viktor. – Budalaština.

Potom je sledilo još nekoliko sala s mračnim atributima srednjovekovnih tamnica, a potom – Krvava reka. Utihnula deca ukrcala su se u dugačak metalni čamac i on je lagano zaplovio tamnom vodom ka vampirskom zamku. U mraku su se čuli preteći glasovi i zloslutni smeh. Nad glavama su im lupala nevidljiva krila i žuborila voda. Utisak je kvarilo samo to što je čamac, u stvari, plovio svega pet metara, a iluziju kretanja stvarali su ventilatori koji su im duvali u lice.

Ipak, Ljeru je počela da hvata jeza. Bilo ju je sramota zbog tog straha, ali je ipak bilo strašno. Sedeli su na poslednjoj klupi i pored njih nije bilo nikoga. Napred su se kikotali i stenjali glumci dočaravajući vampire, a pozadi...

Iza njih nije bilo ničega.

Ipak, njoj se uporno činilo da tamo nekoga ima.

– Vitja, plašim se – izgovorila je Ljera uzimajući ga za ruku.

– Glupo... – prošaputa joj Viktor na uvo. – Samo nemoj da za-plačeš, važi?

– Važi – složila se Ljera.

– Ha-ha-ha! Okolo su zli vampiri! – izgovorio je Viktor podra-žavajući intonaciju glumaca. – Osećam, prikradaju nam se!

Ljera je zatvorila oči i grčevito se uhvatila za njegov dlan. Dečaci! Sve su to dečaci, čak i ovi starci! Zašto se toliko plašiš?

– Joj! – neizveštačeno je povikao Viktor. I rekao: – Neko... Neko me ujeta za vrat...

– Budalo! – odbrusila je Ljera ne otvarajući kapke.

– Ljerka, neko mi pije krv... – izgovorio je Viktor tužno i bezna-dežno. – A meni čak nije ni strašno... kao u snu...

Iz ventilatora je duvao hladan vetar, okolo prskala voda i zavi-jali divlji glasovi. Čak je zamirisalo i nešto što liči na krv. Viktor je bezvoljno opustio ruku. Ljera ga je zlonamerno uštinula za dlan, ali Viktor se nije ni trgao.

– Ne plašim se, buzdovanu jedan! – gotovo da je povikala Ljera.

Viktor ništa nije odgovorio, samo se blago naslonio na nju. Više nije bilo tako strašno.

– Ja ću ti pregristi grlo! – pripretila je Ljera. Izgledalo je kao da se Viktor zbunio. Čutao je. Neočekivano, Ljera je, onako za sebe, dodala: – I svu krv ću ti popiti. Jasno? Odmah... posle svadbe!

Prvi put je izgovorila tu reč otkad su zajedno. I zamrla je očeku-jući Viktorovu reakciju. Pa kako momak može da ne odreaguje na reč *svadba*! Ili će se uplašiti, ili će se obradovati.

Činilo se da je Viktor dremao na njenom ramenu.

– Jesam li te uplašila? – pitala je Ljera. Nervozno se nasmejala. Otvorila je oči. Još su bili u mraku iako je zavijanje već utihnulo. – Dobro... Neću da te ugrizem. I svadba nam nije potrebna!

Viktor je i dalje čutao.

Mehanizam je zaškripao, a metalni čamac otplovio svojih pet metara uzanim betonskim kanalićem. Upalilo se slabo svetlo. Dečurlija su zagalamila i nagrnula na obalu. Devojčica od tri-četiri godine, koja se jednom rukom držala za mamu i sisala palac na drugoj, neprestano je okretala glavu, ne odvajajući pogled od Ljere. Šta je nju tako zainteresovalo? Devojka koja govori nepoznatim jezikom? Ne, nije to, u Evropi su...

Ljera je uzdahnula i pogledala Viktora.

A on je stvarno spavao! Oči su mu bile zatvorene, a na usnama mu se zaledio osmeh.

– Šta ti je? – Ljera je pažljivo gurnula Viktora, a on je počeo lagano da pada, glavom pravo na gvozdenu ivicu. Vrisnuvši, Ljera je uspela da ga uhvati (Šta se dešava? Da, šta se to dešava, zašto je tako mlitav i bezvoljan?) i da ga položi na drvenu klupu. Na vrisak se momentalno pojavio jedan zaposleni – s crnim plaštom, gumenim očnjacima i obrazima nevesito obojenim u crno i crveno. Brzo je uskočio u čamac.

– Nešto nije u redu s vašim prijateljem, gospođice? – Momak je bio sasvim mlad, verovatno Ljerin vršnjak.

– Da... Ne... Ne znam! – Pogledala je zaposlenog u oči, ali i on sam je bio smeten. – Pomozite mi! Moramo ga izneti iz čamca!

– Možda je srce? – Momak se sagnuo i pokušao da uhvati Viktora za ramena, a onda je trgnuo je ruke kao da se uhvatio za nešto vrelo. – Šta je to? Kakve su to glupe šale? Svetlo! Dajte svetlo!

Otresao je i otresao dlanove, s kojih su padale lepljive, tamne kapi. A Ljera je ukočivši se, posmatrala Viktorovo nepomično telo. Upalilo se jarkobelo svetlo koje je spržilo senke i pretvorilo pomalo strašnu postavku u dekor uboge farse.

Međutim, farsa se završila, kao i turistički obilazak. Na Viktorovom vratu zjapile su dve otvorene rane sa izvrnutim ivicama. Iz njih je slabo, kao poslednje kapi kečapa iz prevrnutе flaše, curila krv. Retke kapi, koje su se kotrljale niz vrat, bile su još jezivije zbog dubine rane. Tačno iznad arterije... kao sa dve britve... ili sa dva oštra zuba...

Sergej Lukjanjenko

I tada je Ljera počela da viče. Visoko i užasno, zatvarajući oči, mašući rukama po vazduhu ispred sebe, kao devojčica pred čijim očima je njeno omiljeno mače razmazao valjak po asfaltu.

Na kraju krajeva, u svakoj ženi, čak i odrasloj, čuči mala, uplašena devojčica.

GLAVA 1.

Kako sam to uspeo da uradim? – pitao je Geser. – I zašto ti nisi uspeo to da uradiš?

Stajali smo na sredini beskrajne sive ravnice. Pogledom nismo fiksirali jarke boje širokog prostranstva, već se trebalo zagledati u posebno zrno peska, a ono je plamtelo kao: zlato, purpur, plavetnilo, zelenilo. Nad glavom nam se skamenilo belo i roze, kao da je neko reku mleka pomešao sa obalama od voćnog sirupa i pro-suo po nebesima.

A još je i vetar duvao i bilo je hladno. Uvek mi je hladno na četvrtom nivou Sumraka, ali to je individualna reakcija. Geseru je, naprotiv, bilo vruće: lice mu se zacrvenelo, a po čelu su mu se skupljale graške znoja.

– Nemam dovoljno snage – rekao sam.

Geserovo lice se sasvim zarumenelo.

– Pogrešan odgovor! Ti si viši mag. To se slučajno dogodilo, ali ti si viši. Zašto se viši magovi nazivaju i magovima van kategorije?

– Zato što je među njima razlika u snazi toliko beznačajna da ne može da se izmeri, i nemoguće je da se odredi ko je jači, a ko slabiji... – promrmljao sam. – Borise Ignjatijeviču, razumem. Ali nemam dovoljno snage. Ne mogu da prođem na peti nivo.

Geser je pogledao ispod svojih nogu. Zagrebao je vrhom čizme pesak i šutnuo ga u vazduh. Zakoračio je napred i... nestao.

Šta je to? Savet?

Bacio sam i ja pesak ispred sebe. Zakoračio sam napred, uzaludno se trudeći da uhvatim svoju senku.

Senke nije bilo.

Ništa se nije promenilo.

Kao i pre, ostao sam na četvrtom nivou. I postajalo je sve hladnije. Para od mog disanja više nije lebdela vazduhom kao beli oblak, već je zasipala pesak u obliku bodljikavih iglica. Okrenuvši se – psihološki, uvek je lakše da se izlaz potraži iza – zakoračio sam i izašao na treći nivo Sumraka. U bezbojni lavirint kamenih ploča koje je izjelo vreme, iznad kojih je nisko, sivo, skamenjeno nebo. Ponegde po kamenu stajale su isušene stabljike. Ličile su na puzavice koje je zakucao mraz.

Još jedan korak. Drugi nivo Sumraka. Kameni lavirint prekrile su ispreplitanе grane...

I još jedan. Prvi nivo. Više nema kamenja. Tu su zidovi i prozori.

Poznati zidovi moskovske kancelarije Noćne straže, u njihovom sumračnom obličju.

Uz poslednji napor, ispao sam iz Sumraka u stvarni svet. Pravo u Geserov kabinet.

Razume se, šef je već sedeo u fotelji. A ja sam stajao pred njim klateći se.

Pa kako? Kako je mogao da me prestigne? Pa on je pošao na peti nivo, a ja sam već počeo da izlazim iz Sumraka!

– Kad sam video da ti ništa ne uspeva – rekao je Geser, čak i ne gledajući u mene – izašao sam iz Sumraka direktno.

– Iz petog nivoa pravo u realni svet? – Nisam mogao da sakrijem čuđenje.

– Da. Šta te čudi?

Slegao sam ramenima. Ništa me ne čudi. Ako Geser hoće da me iznenadi, ima ceo arsenal na raspolaganju. Ja mnogo toga ne znam. I to je...

– Uvredljivo – rekao je Geser. – Sedi, Gorodecki.

Seo sam preko puta Gesera. Stavio sam ruke na kolena, čak sam i glavu savio, kao da sam stvarno osećao krivicu.

– Antone, dobar mag uvek dostiže svoju moć u pravo vreme – rekao je šef. – Dok ne postaneš mudriji, nećeš postati jači. Dok ne postaneš jači, nećeš ovladati višom magijom. Dok ne ovladaš višom magijom, nećeš se popeti na opasna mesta. Kod tebe je situacija jedinstvena. Ti si potpao pod... – namrštio se – obred *Fuaran*. Postao si viši mag, a za to nisi spreman. Da, imaš Moć. Da, umeš njome da upravljaš... Sve što si ranije radio s naporom sada ti ne predstavlja nikakav problem. Koliko si boravio na četvrtom nivou Sumraka? A sediš tu kao da ništa nije bilo! Ali ono što ranije nisi umeo...

Zaćutao je.

– Naučiću, Borise Ignjatijeviču – rekao sam. – Na kraju krajeva, svi kažu da postizem uočljiv napredak. Olga, Svetlana...

– Postižeš – priznao je olako i Geser. – Nisi potpuni idiot da se ne razvijaš. Međutim, sad mi ličiš na neiskusnog vozača koji je pola godine vozio *ladu*, a onda je odjednom seo za volan trkačkog *ferarija*! Ne, još gore, za volan rudarskog dampera, *belaza* od dvesta tona, koji klizi po spiralnom putu dok izlazi iz jame... a pored puta zjapi provalija sto metara duboka! A tamo dole, idu i drugi kamioni. Jedan tvoj nesiguran pokret, naglo okretanje volana ili nesigurna noga na pedali, i svima se loše piše.

– Razumem – klimnuo sam. – Ali ja nisam težio da odem u više, Borise Ignjatijeviču. Vi ste me poslali u potragu za Kostjom...

– Ni za šta te ne prekorevam, samo se trudim da te mnogo čemu naučim – rekao je Geser. I prilično nepovezano dodao: – Iako si već jednom odbio da budeš moj učenik!

Oćutao sam.

– Čak ne znam ni šta da radim s tobom... – Geser je lupao prstima po fascikli ispred njega. – Da te šaljem na svakodnevne zadatke? *Učenica videla vukodlaka, U Butovu se pojavio vampir, Vračara istinski vrača, U mom podrumu se čuje tajanstveno lupanje...* Besmisleno! S tvojom snagom, takve gluposti su za tebe tričarije. Ne bi naučio ništa novo. Da te ostavim onda da truneš nad papirima u kabinetu? Ni sam to ne želiš. I?

– Vi i sami znate, Borise Ignjatijeviču – odgovorio sam. – Dajte mi pravo znanje. Takvo da me tera da se razvijam.

U Geserovim očima sevnula je iskrica ironije.

– Aha, evo odmah. Organizovaću napad na specijalno obezbeđenje Inkvizicije. Ili ću te poslati u solo napad na kancelariju Dnevne straže...

Gurnuo je fasciklu preko stola:

– Čitaj!

Geser je otvorio istu takvu fasciklu i udubio se u izučavanje rukom ispisanih listova iz školske sveske.

I otkud nama u kancelariji te stare kartonske fascikle s raskupanim pantljikama koje stalno moraju da se vezuju i razvezuju? Jesmo li u prošlom veku kupili nekoliko tona? Ili smo ih nedavno nabavili od društva invalida koji rade kod kuće i prodaju ih u humanitarne svrhe? Ili se možda štampaju u drevnoj fabrici u gradu Muvosranjsku, koji pripada muvosranjskoj Noćnoj straži?

Ali činjenica je činjenica – u veku kompjutera, fotokopir-aparata, providnih plastičnih registratora i čvrstih lepih fascikli s praktičnim metalnim fiksatorima, naša straža i dalje koristi mlitavi karton i pantljike... Bruka, sramota pred stranim kolegama!

– Na fascikle od materijala organskog porekla lakše se stavljaju zaštitne magične formule koje sprečavaju ispitivanje sondom izdaleka – rekao je Geser. – Iz istog razloga se za obuku u magiji koriste samo knjige. Tekst otkucan na kompjuteru ne može da sačuva magiju.

Pogledao sam Gesera u oči.